

ВЕДАЙ НАШЫХ!

“Тутэйшая шляхта” прадстаўляе Беларусь

Народны фальклорны ансамбль “Тутэйшая шляхта” збіраецца прыняць удзел у Днях беларускай культуры ва Украіне, якія плануецца правесці ў лістападзе ў Кіеве. Па словах дырэктара ансамбля Анатоля Махнач, калектыў рыхтуецца да гэтай адказнай падзеі вельмі сур’ёзна: рэпетыцыі праводзяцца два разы на тыдзень па некалькі гадзін.

Нагадаем, што аснову ансамбля складаюць студэнты і супрацоўнікі ўніверсітэта, а не прафесійныя музыканты, якіх, дарэчы, у калектыве толькі два: Вольга Махнач (дачка Леаніда Махнач, ма-

стацкага кіраўніка “Шляхты”, выпускніца Акадэміі музыкі), якая кіруе цяпер інструментальнай групай, і салістка Людміла Мурачова, выпускніца Беларускага ўніверсітэта культуры.

Акрамя ўласна беларускіх песень, “Тутэйшая шляхта” рыхтуецца спяваць на ўкраінскай мове, а таксама развучае шляхетныя танцы. З новых нумароў у праграме ансамбля — кампазіцыя на вершы беларускага паэта пачатку XX стагоддзя Паўлюка Труса, былога студэнта БДУ.

Тацяна КУХАРЧУК

МІЖНАРОДНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Навука ў ВНУ і прамысловасць

17—18 кастрычніка на базе нашага ўніверсітэта праходзіць 4-я Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя “Навука ў ВНУ, прамысловасць, міжнароднае супрацоўніцтва”.

Арганізатарамі канферэнцыі выступаюць БДУ, Міністэрства адукацыі Беларусі, Нацыянальная акадэмія навук, Міністэрства прамысловасці, нацыянальны камітэты па навуцы Беларусі і Польшчы. У аргкамітэт навуковага форуму ўвайшлі прадстаўнікі Беларусі, Германіі, Літвы,

Нідэрландаў, Польшчы, Расіі. У рабоце канферэнцыі прымаюць удзел каля 150 чалавек з 8 краін. Удзельнікі працуюць па секцыях “Нямецка-беларуская кантактна-аперацыйная біржа (дрэвапрацоўка)”, “Агульныя праблемы інавацыйнай дзейнасці”, “Міжнароднае супрацоўніцтва ў галіне навукі і тэхналогіі: рэальнасць, праблемы, перспектывы”, “Падрыхтоўка студэнтаў да інавацыйных формаў прафесійнай дзейнасці”, “Стан і перспектывы развіцця прык-

ладных даследаванняў у ВНУ, распрацоўкі ВНУ для прамысловасці”, “Інфармацыйныя адукацыйныя тэхналогіі”, “Праблемы інавацыйнай дзейнасці ў радыёэкалагічным прыборабудаванні”, “Сучасныя метады аналізу якасці прадукцыі нафтахімічнай прамысловасці”. Апроч таго, будзе наладжаны “круглы стол”, дзе навукоўцы абмяркуюць актуальныя праблемы.

Тацяна КУХАРЧУК

СПАБОРНІЦТВЫ

Праграмісты збіраюцца ў БДУ

З 22 па 24 кастрычніка 2002 года ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце адбудзецца V камандны спаборніцтва па праграміраванню сярод студэнтаў Заходняга рэгіёна (1/4 фінала сусветнага першынства).

Удзел у чвэрцьфінале возьмуць 34 каманды з ВНУ Беларусі, Латвіі, Літвы, Эстоніі. Спаборніцтвы праводзяцца па схеме спаборніцтваў АСМ (Асацыяцыі камп’ютарных машын). Каманды будуць складацца з 3 студэнтаў (у камандзе можа быць не больш аднаго лядзікурніка).

У праграме спаборніцтваў — праектаванне алгарытмаў і праграм на мовах высокага ўзроўню. Пераможцы спаборніцтваў атрымаюць права ўдзельнічаць у паўфінальных спаборніцтвах.

Вольга АНІНА

АБ’ЯВЫ

Нацыянальны навукова-вучэбны цэнтр фізікі часціц і высокіх энергій БДУ

аб’яўляе конкурс на замяшчэнне
Вакантнай пасады

ЛАБАРАТОРЫЯ ФІЗІКІ ЧАСЦІЦ
навуковы супрацоўнік — 1 чалавек;
малодшы навуковы супрацоўнік —
1 чалавек.

Тэрмін конкурсу — 1 месяц з дня апублікавання аб’явы.

Адрас: 220040, г. Мінск, вул. М. Багдановіча, 153, пакой 302, тэл. 232-60-34, аддзел кадраў.

КАНФЕРЭНЦЫІ

Сацыялагічная навука і сучаснасць

Сацыялагічная навука ў Беларусі пачала развівацца з нашага ўніверсітэта. Адной з першых кафедраў, утвораных тут у 1921 годзе, была кафедра сацыялогіі і першабытнай культуры, на ўсіх аддзяленнях чытаўся курс генетычнай сацыялогіі.

Сёння сацыялагічная навука стаіць перад неабходнасцю асэнсавання новай сацыяльнай сітуацыі, якая склалася на пачатку XXI стагоддзя. Трэба адэкватна ацаніць новыя выклікі часу і рэальныя пагрозы, якія выцякаюць з працэсаў глабалізацыі ды іх наступстваў. У той жа час у постсавецкім свеце па-ранейшаму востра стаяць спецыфічныя сацыяльныя задачы трансфармацыйнага перыяду развіцця: стаўленне грамадзянскай супольнасці, рыначных інстытутаў, змяненне сацыяльнай структуры, асэнсаванне месца новых суверэнных дзяржаваў у свеце.

Сярод кола праблемаў, звязаных з развіццём самой сацыялагічнай навукі, на першым месцы па значнасці знаходзіцца праблема не толькі захавання наяўнага аб’ёму выкладання сацыялагічных дысцыплін, але і істотнага пашырэння сацыялагічнай адукацыі ў

Беларусі. Абавязковае выкладанне сацыялагічных дысцыплін у ВНУ для студэнтаў усіх профіляў адпавядае патрэбам уступлення нашай краіны ў перыяд пераходны ад індустрыяльнага тыпа грамадства да постіндустрыяльнага (інфармацыйнага).

Па ініцыятыве Беларускага грамадскага аб’яднання “Сацыялагічнае таварыства” 2 кастрычніка ў БДУ прайшла Міжнародная навуковая канферэнцыя “Сацыялагічная навука і сучаснасць”. Асноўным арганізатарам прадстаўнічага навуковага форуму стала кафедра сацыялогіі факультэта філасофіі і сацыяльных навук БДУ, сузаснавальнікамі — Інстытут сацыяльна-палітычных даследаванняў пры Адміністрацыі прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і Інстытут сацыялогіі і сацыяльных тэхналогій НАН Беларусі.

Адкрыў канферэнцыю старшыня аргкамітэта член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар сацыялагічных навук прафесар А.М. Данілаў, потым з прывітальнымі словамі да яе ўдзельнікаў звярнуўся першы прарэктар БДУ прафесар А.А. Яноўскі. На пленарным пасяджэнні з асноўнымі дакладамі

выступілі прэзідэнт БГА “Сацыялагічнае таварыства” прафесар А.М. Данілаў (“Стан і праблемы развіцця сацыялагічнай навукі ў Рэспубліцы Беларусь”), галоўны рэдактар часопіса “Социологические исследования”, дэкан сацыялагічнага факультэта Маскоўскага гуманітарнага ўніверсітэта, член-карэспандэнт РАН, доктар філасофскіх навук, прафесар Ж.Т. Тошчанка (“Новыя накірункі сусветнай сацыялагічнай думкі: да вынікаў XV Кангрэса Міжнароднай сацыялагічнай асацыяцыі”), ганаровы дырэктар Інстытута сацыялогіі і сацыяльных тэхналогій НАН Беларусі, акадэмік, доктар філасофскіх навук, прафесар Я.М. Бабошаў (“Сучаснае беларускае грамадства: сацыяльна-стратыфікацыйная дынаміка”), намеснік дырэктара Інстытута палітычных даследаванняў Польскай акадэміі навук, доктар сацыялогіі, прафесар Ірэна Панкаў (“Праблемы і новыя тэндэнцыі ў развіцці сучаснага польскага грамадства: сацыялагічны аналіз”).

На канферэнцыі працавала секцыя “Сацыялагічная навука ў сучасным грамадстве: стан і тэндэнцыі развіцця”,

дзе прайшла зацікаўленая размова спецыялістаў па найбольш значных праблемах развіцця сацыялагічнай навукі. Вялікую цікаўнасць выклікала дыскусія за “круглым сталом”, тэмай якой была “Сацыялагічная адукацыя і выкладанне сацыялогіі: метадыка і вопыт укаранення новых тэхналогій”.

Паводле прапановы ўдзельнікаў міжнароднага навуковага форуму гэтай канферэнцыі быў нададзены статус пастаянна дзейнага Міжнароднага сімпозіума “Сацыялагічная навука і сучаснасць”. Вырашана, што яго штогадовыя сесіі будуць адбывацца на базе вядучых сацыялагічных і адукацыйных цэнтраў краіны.

На наступны дзень член-карэспандэнт РАН, прафесар Ж.Т. Тошчанка наведаў факультэт філасофіі і сацыяльных навук, дзе прачытаў лекцыю і адказаў на пытанні студэнтаў сацыялагічнага аддзялення, а таксама сустрэўся з супрацоўнікамі кафедры сацыялогіі. Пры абмене думкамі былі вызначаны планы далейшага супрацоўніцтва паміж сацыялагамі Беларусі і Расіі.

А.Н. ЕЛСУКОЎ,
доктар філасофскіх навук,
прафесар

СВЯТЫ

Маці ў сэрцы кожнага з нас

Кожны год у рамках святкавання Дня маці Саюз жанчын БДУ праводзіць дабрачынную акцыю ў падтрымку шматдзетных сем’яў нашага ўніверсітэта.

“Сустрэча ў вялікай сям’і” — пад такой назвай 9 кастрычніка ў галоўным корпусе была наладжана вечарына, якую арганізаваў Народны хор выкладчыкаў і супрацоўнікаў БДУ “Родніца”. У цёплай сямейнай атмасферы за кубачкам чаю мамы дзяліліся сваімі клопатамі, расказвалі пра сваіх дзяцей, слухалі цудоўныя песні ў выкананні “Родніцы”, танцавалі. Для шматдзетных мам такія сустрэчы — сапраўднае свята, дзе яны адчуваюць сябе членамі адной вялікай універсітэцкай сям’і.

11 кастрычніка ў галоўным корпусе Саюзу жанчын БДУ была арганізавана сустрэча з урачамі, псіхолагамі для маладых мам пад назвай “Урокі мацярынства”.

А 14 кастрычніка ў актавай зале Ліцэя БДУ была наладжана вечарына “Маці ў сэрцы кожнага з нас”, на якую былі запрошаны жанчыны — прафесары нашага ўніверсітэта.

ВЫСТАВЫ

Восеньскі балы самацветаў

Святавання 81-й гадавіны БДУ і 200-годдзю з дня нараджэння выдатнага навукоўца, геолага, этнографіа, асветніка Ігната Дамейкі географічны факультэт і Музей землярэзнаўства прысвячаюць "восеннік балі самацвётнай" — мінералагічную выставу "Каменнае казка". Ладзіцца яна ў актавай зале галоўнага корпусу з 30 кастрычніка па 3 лістапада. У гэтыя дні сустрэнуцца калекцыянеры, майстры ювелірнай справы з Беларусі, Украіны, Расіі ды іншых краін. Адзначыць свята прыедуць госці з суседняй Польшчы. Штодня на выставе наведнікаў чакае не толькі вясёлкае ззян-

Друза калъцита

не аметыстаў, хрызапразаў, малахітаў, чараітаў, бурштыну, сердалікаў і вырабаў з іх, але і цікавыя мерапрыемствы: выступы навукоўцаў, мастацкіх калектываў, дэманстрацыя слайд-фільмаў,

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

Англійська. Ніколі не позна

Кафедры замежных моў Рэспубліканскага інстытута вышэйшай школы БДУ ў кастрычніку спяўннцаца роўна год. І ўжо год як супрацоўнікі ўстаноў сістэмы Міністэрства адукацыі, і ў першую чаргу супрацоўнікі БДУ, могуць павышаць сваю размоўную практыку. Да гэтага ў Рэспубліканскім інстытуце вышэйшай школы заняткі па замежнай мове арганізоўвала кафедра прыродазнаўчых дысцыплін. Натуральна, што лексіка, якая вывучалася на гэтых уроках, была спецыяльнай.

У РІВШЫ зразумелі, што яго слухачы маюць вельмі вялікую патрэбу ў вы-

вученні замежних моу для камунікатыўных зносін. І колькасць жадаючых прайсці курсы англійскай або нямецкай мовы адразу узрасла ў некалькі разоў. А новая кафедра замежных моу амаль з першых дзён пачала дынамічна развівацца. Апошнім часам нават дavalюся арганізаваць 4 дадатковыя вучэбныя групы.

Загачдык кафедры, кандыдат філа-
лагічных навук, дацэнт Андрэй Мікала-
евіч Андрэеў гаворыць, што для таго, каб
слухачы пасля заканчэння курсаў ан-
глійскай і нямецкай моў маглі чытаць і
перакладаць спецыяльную літаратуру, ус-
прымаць на слых інфармацыю, весці гу-
тарку, дзеляваю карэспандэнцыю, выка-
рыстоўваюча сучасныя метадыкі вы-
кладання. У навучнай англійскай мове

Крэмень (Рэспубліка Беларусь)

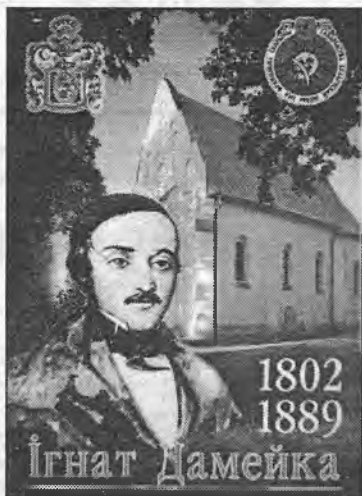
екскурсії і консультації. Будзе пра-
цаваць гемалагічная экспрэс-лабара-
торыя. Кожны зможа атрымаць пара-
ды спецыялістаў па вырабе ўпрыгож-
ванняў і вызначыць сапраўднасць іх.

Тисячі людей, трапляючи у "Каменну казку", здіюлюцца і зачароўваюцца "прынкамі і прынцасамі" трэцяга царства прыроды, набываюць упадобаны самачеты, сувеніры, талісманы і веды. Прыходзіць на выставу, шануюны: "Каменная казка" чакае вас. Скарыстайцеся магчымасцю пазнаёміцца з таямнічым светам камяняў, адкрыцьце для сябе новыя далёкія, напюўніце сэрцы дабрыйні.

В.Л. СМАЛЯКОВА,
загадчыца Музея землязнаўства
геаграфічнага факультэта

СЛАВУТЯ ЗЕМЛЯКІ

**Дзень яго нараджэння
ў спісе памятных дат ЮНЕСКА**

Ігнат Дамейка — сусветна вядомы геолог, вучоны, асветнік, гуманіст, наш зямляк, нацыянальны герой Чылі. Яго справядліва ўшанавалі тытуламі

Удзельнікі міжнароднай канферэнцыі каля бюста Ігнату Дамейку на радзіме навукоўца ў вёсцы Мядзвядка Карэліцкага раёна

Грамадзяніна свету, Апостала навукі
і адукацыі.

У той час, калі толькі закладаўся падмурак сучаснай геалагічнай навукі, Дамейка апублікаваў звыш 500 навуковых прац, у тым ліку падручнікі па хіміі, мінералогіі, фізіцы. Пад яго кіраўніцтвам была рэарганізавана сістэма навучання ў Чылі; падрыхтаваны першыя нацыянальныя кадры выкладчыкаў геалогіі і мінералогіі; адкрыты багатыя паклады золата, срэбра, медзі, каменнага вугалю, саветы і арганізавана іх здабыча; складзена геалагічная карта Чылі; створаны музей мінералагічных, петраграфічных і палеаналагічных матэрыялаў у Чылі. Ён сабраў і апісаў мноства новых, невядомых навуцы мінералаў, расліннаў, акамяцеласцяў, метазарытаў, заснаваў бібліятэку прыродназнаўства. І гэта далёка не поўны пералік яго дасягненняў.

Чалавек незвычайнага лёсу, патрыёт, змагар за правы чалавека. І. Дамейка нарадзіўся ў Беларусі ў мястэчку Мядзвядка (цяпер Карэліцкі раён Гродзенскай вобласці) у 1802 годзе. У 14 гадоў ён скончыў піярскую школу ў Шчучыне, а з 1816 па 1822 год вучыўся на фізіка-матэматычным факультэце Віленскага ўніверсітэта. Тут яму пашчасціла пасябраваць з А. Міцкевічам, Я. Чачотам, Т. Занам, А. Адынцом і ўвайсці ў патрыятычнае студэнцкае згуртаванне філатаў і філарэтаў. Але ў 1823 г. за ўдзел у таёмным згуртаванні

моладзі яго арыштоўваюць. Толькі праз год, пры дапамозе свайго дзядзькі пазбегнуўшы высылкі, Ігнат вяртаецца на нейкі час у родныя мясціны, дзе гаспадарыць і займаецца асветніцкай дзейнасцю пад неаслабным паліцэйскім наглядом да мая 1831 г. Затым удзельнічае ў паўстанні 1830—1831 гг., а пасля яго задушэння І. Дамейка быў вымушаны эміграваць у Дрэздэн. У ліпені 1832 г. разам з А. Міцкевічам ён едзе ў Парыж, дзе апынаецца ў самым цэнтры польска-беларуска-літоўскага эміграцыйнага руху. І. Дамейка стаў прабразам Яцка Салпіцы (Жэготы), аднаго з галоўных герояў паэмы А. Міцкевіча “Пан Тадэвуш”.

У Парыжы за тры гады (1834-1837) ён прайшоў поўны курс навучання Горнай школы, склаў геалагічную, гідраграфічную і гаспадарчую карты зямель былой Рэчы Паспалітай з

сурсаў. І. Дамейка выканаў гэтую задачу: заклаў у Чылі адпаведную навуковую базу, вывучыў прыродныя багацці і жыццё насельніцтва, сам многа вандраваў і фінансаваў даследаванні.

У 1846 г. І. Дамейка спрабаваў пакінуць Чылі, але мясцовыя ўлады прапанавалі застацца і перавялі яго ў сталіцу — Сант'яга на пасаду прафесара хіміі і мінералогіі. З 1867 г. па 1883 г. ён узначальваў галоўны ўніверсітэт краіны. На гэтую высокую пасаду яго выбіралі 4 разы запар.

Пасля шлюбу з маладой паненкай Энрыветаў дэ Сатамаёр, з якой пражыў 20 часцілівых гадоў, І. Дамейка прыняў чыліскае грамадзянства. На той час навуковец стаў вельмі паважаным чалавекам у Чылі, змог арганізаваць усю сістэму навучання, выдаваў двух сыноў і дачку, але не пакідаў надзеі вярнуцца на радзіму. У 1872 г. ён пісаў сваіму сябру па Віленскім універсітэце: "Мяне ніякія багацці Новага Свету, ні прыгажосць неба і гор, ні добрабычлівасць тутэйшых людзей, заслугі, спакой, дабрабыт, ... магіла жонкі не затрымае, калі змагу з дзецьмі вырвацца за акіян і быць бліжэй да вас, з вамі, і хоць адзін дзень перад смерцю паглядзець на нашу зямлю..." Толькі ў 82-гадовым узросце, вызваліўшыся ад пасады рэктара ўніверсітэта, І. Дамейка прыехаў на радзіму. У 1884 г. яго сустрэлі ў Беларусі са слязамі радасці, з вялікім гонарам. З задавальненнем ён прабыў 4 гады ў родных мясцінах, з'ездзіў на магілу бацькі ў Мір, наведаў Навагрудак і Вільню, пабываў у матчыных мясцінах.

У гонар І. Дамейкі ў Чылі названы горны хрыбет Кардыльера Дамейкі, горад Дамейка, порт Пуэрта дэ Дамейка, універсітэт у Сант'яга, бібліятэкі ў Сант'яга і Буэнас-Айрэсе, а таксама мінерал дамейкіт, аманіт Аманітэс Дамейкунае, выкапнёвы спімак Наутылюсе дамейкуса, від фіялкі Віёла дамейкана і інш.

Удзельнікі міжнароднай канферэнцыі каля памятнага знака ў вёсцы Крупава Лідскага раёна, дзе жыві Ігнат Дамейка

юць на працу ў Чылі, дзе ў горадзе Кікімба ў 36-гадовым узросце ён стаў прафесарам хіміі і мінералогіі. Так склаўся лёс, што 50 гадоў творчай дзейнасці аддаў навуковай Чылі. У вызваленай ад іспанскай каланіяльнай залежнасці краіне адкрыўся шырокі прастор для развіцця гаспадаркі і выкарыстання багатых, але не асвоеных нацыянальных рэ-

200-году з дня нараджэння нашага земляка, згодна з рашэннем ЮНЕСКА, уключана ў спіс памятных дат за 2002-2003 гады. Урачыстасці адбываюцца ў Чылі, Францыі, Польшчы, Літве і Беларусі.

В.Л. СМАЛЯКОВА,
загадчыца Музея землязнаўства
геаграфічнага факультэта

РЫХТУЙСЯ ЗАГАДЗЯ

Праца за мяжой

Восень — не толькі час збору ўраджаю, але і... пара планавання летніх канікулаў. Сёння зноў модна сумяшчаць адпачынак з працай. Асабліва калі і адно, і другое звязана з ладным працэнтам невядомасці, і гэтым прывабляе.

Напрыканцы верасня ў актавай зале га-лоўнага корпуса БДУ адбыўся сход для студэнтаў, якія маюць жаданне паехаць улетку папрацаваць за мяжу. Паглядзець свет, адпачыць, а заадно зарабіць такія-сякія грошы. Сход быў арганізаваны Цэнтрам міжнародных абменаў і ўпраўленнем міжнародных сувязяў нашага ўніверсітэта.

Прадстаўленыя праграмы ўжо сталі вельмі папулярнымі. Тлумачыцца гэта тым, што нават пры самым горшым раскладзе справаў выдаткаваныя грошы ўсё адно вернуцца. Удзел у праграме каштуе 1200 долараў. (Лічба можа быць удвая меншай, але пры гэтым не ўлічваецца аплата за пералёт і консульскі збор, які складае 65 долараў.) Да таго ж, варта мець з сабой прыблізна 500 долараў, каб было на што пражыць да першага заробку, які атрымліваюць патыднёва.

Праграма прапануе працу ў сферы паслуг і дазваляе заставацца ў ЗША да 5 месяцаў. Удзельнік сам бярэ на сябе адказнасць за пошукі працы і жылля. Прыбытак за тыдзень, паводле самых сціпрых падлікаў, складае 400 долараў. Пры жаданні можна адначасова працаваць у 2-3 месцах —

гэта дазваляе. Ёсць таксама сістэма звышурочных (*overtime*), пры якой можна атрымаць па 15 долараў за гадзіну працы. Гэтая сістэма аплаты дзейнічае пры ўмове працы ў выхадныя дні ці ўначы. Атрымаць *overtime* даволі цяжка.

Існуюць і іншыя праграмы. Напрыклад, праца ў лагерах: за змену (9 тыдняў) можна атрымаць 1000 долараў. За кожны дзень працы звыш тэрміну ідзе даплата 35 долараў. Вольны час можна скарыстаць для падарожжаў. Гэтую праграму часта выбіраюць тыя, хто хоча застацца ў Штатах на час, большы за 5 месяцаў. Да таго ж, праграма вельмі танная — каштуе 475 долараў.

Апрача ЗША можна паехаць і ў краіны Заходняй Еўропы. Праўда, там будуць толькі сельскагаспадарчыя работы.

Найбольш цяжкі момант у падрыхтоўцы паездкі — працэс атрымання візы. Натуральна, найбольш верагодны поспех чакае тых, хто скончыў другі ці трэці курс. Пасля 4-га, 5-га курса візу атрымаць немагчыма. Пагатоў, нельга атрымаць яе па гэтых студэнцкіх праграмах у другі раз.

Калі зацікавіліся — спытайцеся. Колькасць месцаў абмежаваная, і ўжо ў лістападзе вы не патрапіце знайсці вакантнае.

Юлія РАЎКУЦЬ,
студэнтка
факультэта журналістыкі

ГАСЦЁЎНА

Бурыме для педагога

Выхаванню было прысвечана першае пасяджэнне літаратурна-музычнай гасцёўні, якое адбылося 8 кастрычніка ў студгарадку.

Чароўная музыка, вершы і проза ў выкананні аўтараў, вясёлыя і цікавыя конкурсы, справядлівае журы — усё гэта плюс цёплая святочная атмасфера... Вось яна, новая форма арганізацыі вольнага часу для студэнтаў і не толькі для іх.

На першай сустрэчы ў гасцёўні, якую вяла Г.В. Махаева, сабраліся педагогічныя работнікі ўсіх інтэрнатаў БДУ, каб падзяліцца вопытам працы са студэнтамі. Разам з тым, былі наладжаныя і конкурсы, на якіх педагогі абаранялі гонар сваіх інтэрнатаў. Чаго тут толькі не было: і арыгінальная інтэрпрэтацыя песні "Махнаты чмель" з цыганскімі падтанцоўкамі, і песня пра медзвядзёў, і вясёлыя прыпеўкі... Няма давялося папрацаваць журы, каб выбраць пераможцаў. Імі сталі педагогі інтэрната № 7. Калектыў "сямёркі" атрымаў і прыз у конкурсе "Міс Абаяльнасць".

Вядома ж, абраць самую чароўную жанчыну-педагога маглі толькі сапраўдныя джэнтльмены, якія і склалі журы:

праэктар па вучэбна-выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях У.В. Сувораў, намеснік прарэктара па вучэбна-выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях, дырэктар студгарадка П.М. Бычкоўскі, намеснік дырэктара студгарадка па вучэбна-выхаваўчай рабоце А.С. Невар, начальнік метадычнага цэнтра студэнцкага гарадка В.В. Якжык. Упрыгожвала мужчынскую кампанію рэжысёр ТЮГа Наталля Башава, якая пазнаёміла прысутных з найбліжэйшымі прэм'ерамі тэатра. Пра рэпер-

туар іншых тэатраў Мінска распавяла прадстаўніца тэатральных касцаў Раіса Цярэшка.

Нельга не прыгадаць і конкурс бурыме: удзельнікам трэба было скласці вершы з рыфмамі, напрыклад, "насарог-педагог". Давялося праявіць усю фантазію, каб давесці, што кожны з нас у глыбіні душы паэт.

Юлія ЛАЗАР,
Кацярына ЛОБАЧ,
студэнткі 4-га курса
факультэта журналістыкі

МАЙСТРОЎНА

Кампазіцыя ў стылі

АПАВЯДАННЕ

1

Кампазіцыя ў стылі «блюз». Выконваецца дажджавымі кроплямі па абарваных снах.

На тваё з'яўленне дзверы абурана рыкнулі. Ты быў нікому не патрэбны. Ты самотна стаў у аўдыторыі і слухаў блюз абарваных сноў. Салодкая музыка. Не трэба было змагацца з ёй. Чаму ты вырашыў, што маеш сказаць болей за яе?

Ты шукаў ісціну ў брудных кішэнях. Яна завалілася за падкладку да счарсцелых крошак і старога тытуно, але ты выцягнуў яе разам з пакаменчанымі папярэвымі думкамі. Ты выцягнуў яе, патлатую і сонную, — і яна слепа без пыльнай цемры сапраўдай тканіны, енчыла і вырывалася.

Блюз абарваных сноў. Кроплямі па метале. Падаюць словы на ранішняй думкі, шыпяць, ускіпаюць, выпараюцца. Пакуль гучыць гэты блюз. Падаюць словы. Таката, крэшчэнда, фортэ... Руку хапаюць стогны ісціны — у сетку сплятаюцца чарнілы на паперы. Хістаюцца ў рытме галовы. Тры такты — сінкопа — пройгрыш. О, гэта блюз абарваных сноў!

Яна вырывалася, яна хавалася ад цябе ў папярэвыя зморшчынкі. Хіба ж ты заслужыў ісціну, ты, хто пасмеў уварвацца ў мелодыю гэтай чароўнай музыкі? Табе не злавіць яе. У цябе няма пачуцця рытму. Блюз мацнейшы. А ты?! Ты калыпаў ісціну дужкамі сваіх акулараў, ты фамільярна казытаў яе, каб яна смялялася з пашчотных думак дажджу і рання.

Не, блюз не даруе табе. Блюз, усемагутны блюз — ён пераможа. Астыне таката дажджу. Супакойцца закатаваная, змораная табой ісціна; і ты ўбачыш, як соладка яна ўмее пасопваць у далёкім кутку кафедры, як уздыгва-

юць у нервовым сне яе нячэсаныя сівыя пасмы. Але гэтая музыка здольная й на большае. Яна авалодае табой, і словы твае ўліюцца ў яе, і будуць павольна круціцца ў паветры абрыўкі паперак і думак. Тады ты зразумееш. Зразумееш ісціну й пашкадуеш яе, і пагодзішся з ёй, і ўсміхнешся ёй у адказ. Бо ісціна — гэта ўсё тая ж вечная, непераможная мелодыя. Той самы блюз. О так, гэта блюз абарваных сноў. Смірна!!! Цішыня ў аўдыторыі! Яшчэ яшчэ. На біс. Усё падпарадкаванае аднаму рытму. Тры такты — сінкопа — пройгрыш. Тры такты. Сінкопа... Піяна, піяна, піянісіма... Слухаюць усе! І ўсе слухаюцца толькі гэтага рытму! Цішыня!

Выконваецца кампазіцыя ў стылі «блюз»!

2

— Там, за вокнамі, акіяны.
— Дзе?!
— Там, за вокнамі.
— Ат, ізноў ты...
— Слухайце, давайце на перапынку.

— А я тут пры чым!
— Я! Я хачу акіяны за вокнамі. Пакажыце! Па мара-ах, акіяна-ах...

— Самі па сабе словы не маюць аніякай пазычнай каштоўнасці...

— Ты чуў, якой каштоўнасці?
— Палітычнай.
— А не пазычнай?
— Табе розніца?

— Там, за вокнамі, акіяны.
— Жарт, што паўтараецца два разы...

— Людзі, ільвы, арлы і курапаткі, вы ведаеце канспект па гэтым прадмеце?
— А як ён называецца?

— Світанак. Там чайка на хвалях. Зліваецца з пенай. Там хутка будзе сонца!

— Канспект!
— Што?
— Я кажу, дай, калі ласка, канспект!
— Гэта ў я самым канцы!
— Я вам не паштовая галубка.
— У каго мой канспект?
— Перадайце назад, не ведаю каму,

там разбіраюцца.
— Дзе мой канспект?!

— Пачуццё, праўда і сацыяльная накіраванасць, якія пісьменнік укладвае ў свае творы, надаюць шырыню...

— Я не паспяваю!!! Скуль я ведаю, якая дзе чайка...

— Паўтарыце! «Творы надаюць пісьменніку шырыню»...

— Я магу спазніцца. Сонца ўжо цягнецца па яе.

— Па каго?

— Па маю чайку! І па мяне...

— Не чапайце чалавека, у яе з хлопцам праблемы.

— Хіба ў яе ёсць хлопец?

— Ды я з ёй у адным пакоі живу...

— Вы пра каго? А-а, нармальная дзяўчына.

— Ну не! Нармальная не стане насіць такі шалік. А што ў яе з вала-самі!

— Там, за вокнамі, хвалі не пускаюць промні. Бачыш?

— Я бачу, што нехта з нас вар'яецца.

— Мне трэба туды!

— Табе трэба да лекара!

— Цішэй вы!

— Слухай, адпачні, не хадзі на дру-гую пару, я за цябе адзначуся.

— Эй, партэр! Ці не замнога нахабства?! Не жадаеце слухаць лекцыю, марш за дзверы...

— Там, за вокнамі, акіяны.

— Ну дае...

— Вядома, усім смешна, а ў нас за-

раз семінар.

— А ўсё-ткі добра яна яго.

— Што?
— Там, за вокнамі, акіяны!
— Што?!
— Разумеецца, прафесар, вы толькі не злуйцеся. Мне проста абавязкова трэба зараз туды, на бераг.
— Які бераг?

— Хоць адпачнем крыху.
— Ты пасля лекцыі куды?
— Я пасля другой сыходжу.
— У каго мой канспект?!
— Давай разам на клуб...
— Няпраўда!
— Няма розніцы...

— Які бераг?
— Не хвалюйцеся так. Там бераг, там чайка, там сонца хутка зловіць яе, і яна будзе ружовая... Разумеецца, прафесар, не яна сама — сонца зробіць яе ружовай, а потым залатой, а потым белай. А мне гэта трэба ўбачыць.

— Яна што, вар'ятка?

— Ды нармальная яна. У яе асабістыя праблемы...

— Я не дазволю зрываць лекцыю!

— Нішто сабе тыдзень пачынаецца...

— Сёння ён прыязджае, а я...

— Прадыктуй мне.

— Во фанаты!

— ...укладаюцца ім не ў кожнае слова паасобку, а ў іх спалучэнні з іншымі словамі.

— Ён што, псіх?..

— Хто-небудзь, ну скажыце, што там...

— Там, за вокнамі, акіяны.

Яно набліжалася.

Універсітэт балбатаў, спяваў, спазняўся на лекцыі. Універсітэт штурхаўся ў гардэробе, сварыўся за апошнюю бу-

лачку ў сталуюцы, бег атрымліваць пер-

шую стыпендыю. Універсітэт, крыху нахіліўшы чарнявую кудлатую галаву, задумліва шукаў ісціну ў чужым канспекце. Папраўляючы акулараў, універсітэт выводзіў на мармуровай калоне гіпербалічную параболаіду. Універсітэт на хаду падмалёўваў вочкі і сіліўсы ўтрымаць на адной пары вушэй дзве пары навушнікаў. Універсітэт завязваў шнуркі, гартуў «Касмаполітэн», чухаў бялавую патыліцу й старанна вышкрабаў на парце «ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!» Ён спышаўся даесці ў кутку піражок, не згубіўшы ніводнай крошкі, запрасіць паўкурса ў МакДональдз і хутчэй ірвануць ад сябе на волю, на вулкі, паркі, клумбы, панікоўкі, кабачкі, бібліятэкі, на снег, дождж, мора, неба, спатканні, сустрэчы, тусовкі, на самоту.

Яно набліжалася.
І нават бронзавы Уладзімір Ільч на момант (імгненне, не больш, але...) забыўся на сваю бронзавую крыўду, стоячы на плошчы не ў імя сябе, а нейкага адцягненага й, безумоўна, абстрактнага паняцця «незалежнасць». І Уладзімір Ільч крыху прыўзняўся, крыху павярнуў галаву.

Бо яно ўжо выцягнула свае рудыя псеўдаподы. Нахабна й фамільярна яно пляснула Ільча па бронзавай патыліцы. Па-сяброўску спагядліва працягнула далонь універсітэту-студэнту, зазірнула ў самыя вочы універсітэту-выкладчыку. І, здаецца, ён усміхнуўся. Ці гэта толькі здалася? Не, універсітэт зарагатаў, залопуў крыламі канспектаў, завінеў разбітымі акуларамі. Завыў супрацьпярэжнай сірэнай.

І ён паспеў прачытаць яшчэ адну старонку, далісаць адну, такую важную літару, схаваць пад пазногаць апошняю шпаргалку, дапіць апошні глыток піва, сказаць сваё апошняе «я не ведаю», паставіць апошні залік двоечніку, зламаць апошні абцас і разбіць апошняе сэрца лектара.

І ўсё гэта ўніверсітэт паспеў, пакуль над горадам не ўзышло сонца.

Крысціна КУРЧАНКОВА,
студэнтка
факультэта журналістыкі

Новыя кнігі, выдадзеныя ў БДУ

Упраўленне рэдакцыйна-выдавецкай работы прааналізавала Тэматычны план выдання вучэбнай, вучэбна-метадычнай, даведачнай і навуковай літаратуры БДУ на 2002 год. Высветлілася, што шэраг факультэтаў, кафедраў і падраздзяленняў несвоечасова прадстаўляе свае рукапісы для выдання. Няхай друкуецца спіс факультэтаў, кафедраў і падраздзяленняў БДУ ў тым парадку, як яны спрацавалі:

упраўленне падрыхтоўкі кадраў вышэйшай кваліфікацыі (аддзел НДРС), Цэнтр замежных моў, Фундаментальная бібліятэка, кафедра англійскай мовы і моўнай камунікацыі, кафедра нямецкай мовы, геаграфічны, філалагічны, механіка-матэматычны, фізічны, юрыдычны факультэты, кафедра

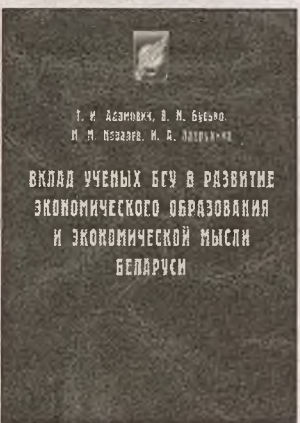
А.Н. Гордей. **Китайский язык.** Навучальная праграма, прызначаная для студэнтаў I—II курсаў факультэта міжнародных адносін, якія вывучаюць кітайскую мову ў якасці асноўнай спецыяльнасці.

Г.Б. Филимонова. **International terrorism / Международный терроризм.** Навучальна-метадычны дапаможнік для студэнтаў III—IV курсаў факультэта міжнародных адносін. Кніга прызначана для ўдасканалвання навываў чытання тэкстаў грамадска-палітычнага характару з далейшым развіццём навыкаў вуснага маўлення.

Р.А. Жмойдяк, П.П. Явид. **Лабораторные занятия по картографии.** У дапаможніку даюцца метадычныя ўказанні і заданні да лабараторных работ па курсе "Картаграфія і картографічнае чарчэнне".

В.С. Романчик, И.Н. Блинов. **Основы программирования на языке Java.** Метадычны ўказанні па курсе "Метады праграміравання". У дапаможніку, прызначаным для студэнтаў механіка-матэматычнага факультэта, разглядаюцца пытанні сучаснага аб'ектна-арыентаванага падыходу да праграміравання.

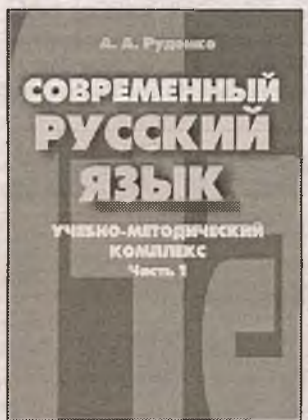
Т.И. Адамович, В.Н. Бусько, М.М. Ковалев, И.А. Лаврушина. **Вклад ученых БГУ в развитие экономического образования и экономической мысли Беларуси.** У збор-

ніку разглядаецца развіццё эканамічнай думкі ў Белдзяржуніверсітэце ў перыяд 1922-2002 гг., падаюцца біяграфічныя звесткі прафесараў-эканамістаў БДУ.

Т.Н. Воробьева. **Прикладная химия твердого тела: материалы и процессы твердотельной электроники.** Дапаможнік для студэнтаў III—IV курсаў хімічнага факультэта змяшчае разгорнутую праграму курса, курс лекцый, апісанне лабараторнага практыкума, пытанні і практыкаванні для самастойнай падрыхтоўкі.

А.А. Руденко. **Современный русский язык. Учебно-методический комплекс. В 2 частях. Часть 1.** У дапаможніку

уключаны раздзелы "Словаўтварэнне", "Назоўнік", "Прыметнік", "Лічэбнік", "Займеннік".

Л.М. Гамеза. **Лінгваметадычная сістэма ўзбагачэння слоўнікавага запasu школынаў V—VII класаў.** У манаграфіі асвятляюцца лінгваметадычныя асновы ўзбагачэння слоўнікавага запasu школынаў пры вывучэнні лексікі, словаўтварэння, марфалогіі.

С.І. Сідор, Г.С. Смалякоў. **Тэорыя сацыяльна-эканамічнай геаграфіі.** Курс лекцый прызначаецца для студэнтаў III курса дзённага і IV курса завочнага аддзяленняў геаграфічнага факультэта.

Е.Ф. Конев. **Международная журналистика. Введение в специальность. В 3 частях. Часть 3.** Кніга знаёміць чытача са спецыфікай сучаснага замежнага тэлебачання і радыёвяшчання, з асаблівасцямі працы замежных журналістаў у газетах і інфармацыйных агенцтвах.

Ноумен. **Выпуск 2.** Зборнік навуковых прац аспірантаў факультэта філасофіі і сацыяльных навук БДУ. Ар-

англійскай мовы гуманітарных факультэтаў, біялагічны факультэт, факультэты радыёфізікі і электронікі, фундаментальнай і альтэрнатыўнай медыцыны, кафедра фізічнага выхавання, Галоўнае ўпраўленне вучэбнай і навукова-метадычнай работы, кафедра англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў, хімічны факультэт, факультэты міжнародных адносін, прыкладной матэматыкі і інфарматыкі, журналістыкі, Міжнародны гуманітарны інстытут, студэнцкі гарадок, Цэнтр праблем развіцця адукацыі, эканамічны факультэт, факультэты філасофіі і сацыяльных навук, дауніверсітэцкай падрыхтоўкі, гістарычны, кіравання і сацыяльных тэхналогій, Ліцэй БДУ і інш.

тыкулы разбітыя на тры раздзелы — "Вобразы філасофіі ў традыцыйнай і сучаснай культуры", "Феномен камунікацыі і дынаміка сучаснай культуры", "Філасофскія падставы рэлігійнага досведу".

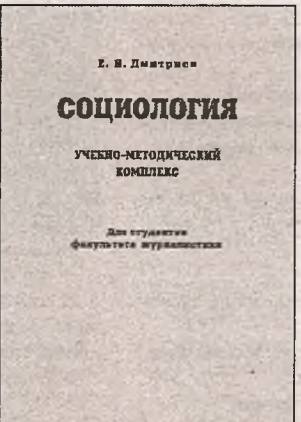
В.А. Лысак, Р.А. Желдакова. **Микробиология.** У дапаможніку даюцца метадычныя рэкамендацыі па выкананні лабараторных заданняў па курсе "Мікрабіялогія", а таксама формы кантролю для самастойнай работы.

Л.К. Бизюк, Т.Н. Вишнякова, В.А. Зенченко. **Английский язык: Задания для чтения текстов.** Практычны дапаможнік прызначаны для студэнтаў II курса механіка-матэматычнага факультэта.

Т.С. Петрушина, Т.И. Рабцевич. **Основы операционной системы Windows. Текстовый редактор Word.** Практыкум па курсе "Асновы інфарматыкі і вылічальнай тэхнікі" падае тэарэтычныя звесткі і практычныя заданні для самастойнага вывучэння сістэмы Windows і рэдактара Word.

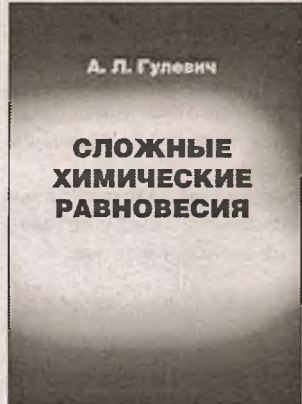
Н.П. Гриневич, Д.Ф. Клебанов, Ж.В. Прокопина. **Методическое пособие по научному стилю речи для студентов-филологов факультета доуниверситетского образования. В 2 частях. Часть 1.** Дапаможнік складаецца з лексіка-граматычнага курса, тэкстаў для чытання і руска-кітайскага слоўніка.

Е.И. Дмитриев. **Социология. Учебно-методический комплекс.** Дапаможнік пры-

значаецца для выкладчыкаў, аспірантаў, студэнтаў факультэта журналістыкі.

А.Л. Гулевич. **Сложные химические равновесия.** Дапаможнік з грыфам Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

разглядае разлік іонных раўнаваг у водных растворах электралітаў і малараспучальных злучэнняў.

Г.А. Расолько, Е.В. Кремень, Ю.А. Кремень. **Методы программирования.** У навучальна-метадычным дапаможніку ілюструюцца асноўныя магчымасці таблічнага працэсара Excel.

В.К. Коршук, В.Ф. Ладыев, И.Ф. Романовский, Р.П. Платонов, Э.М. Савицкий, Е.Г. Богданович, Н.А. Глушкова, Г.И. Ермашкевич, А.Г. Кохановский, В.А. Михедейко, Ю.В. Чурмаков. **История политических партий.** У дапаможніку, прызначаным для самастойнай пра-

цы студэнтаў, падаюцца дакументы палітычных партый, якія дзейнічалі ў Беларусі ў першай палове XX стагоддзя, аналітычны матэрыял, кантрольныя пытанні і заданні па тэмах.

И.С. Войтешенко, В.В. Каченков, Т.В. Соболева, Т.В.

Адчынены другі кніжны кіёск «Універсітэцкая кніга»

На пачатку кастрычніка ў вучэбным корпусе БДУ па вул. К. Маркса, 31 пачаў працу ўжо другі па ліку кніжны кіёск "Універсітэцкая кніга". Першы такі кіёск, арганізаваны РУП "Выдавецкі цэнтр БДУ", працуе ў галоўным корпусе.

На цырымоніі адкрыцця кіёска прысутнічалі першы прарэктар БДУ А.А. Яноўскі, начальнік упраўлення рэдакцыйна-выдавецкай работы І.Я. Лук'янчык, дырэктар РУП "Выдавецкі цэнтр БДУ" А.У. Вялько, дэкан эканамічнага факультэта М.М. Кавалёў, дэкан філалагічнага факультэта Л.А. Мурына, намеснік дэкана філалагічнага факультэта І.С. Роўда і інш.

Дарэчы, у кіёску можна набыць не толькі кнігі, выдадзеныя ў нашым універсітэце, але і канцтавары, што вельмі зручна для студэнтаў.

Цеховая. **Прикладные системы обработки данных. Методические указания и задания к лабораторным работам.** Выданне прызначаецца для студэнтаў факультэта міжнародных адносін БДУ.

Е.Л. Бондарова, Т.Дз. Арлова, Л.П. Саянкова, Т.М. Дасаева, П.В. Васючэнка, В.Ф. Нячай, Н.Ц. Фрольцова, Г.Б. Багданова, І.У. Сідорская, А.А. Карпілава, Н.А. Агафанава. **Сучасныя тэндэнцыі літаратурна-мастацкай крытыкі: тэорыя, практычны вопыт.** Зборнік разлічаны на супрацоўнікаў і даследчыкаў сродкаў масавай інфармацыі.

О.М. Галай, Л.М. Долгова, В.Н. Кирись. **Специальные тексты для занятий по немецкому языку (музеоведение).** У дапаможніку змешчаны арыгінальныя тэксты па

тэмах "Музеі Германіі", "Музеі Расіі, Беларусі", а таксама практыкаванні да іх.

Л.В. Хведченя. **Иностранный язык: Программа для классических университетов (бакалаврский уровень обучения).** Гэта праграма іншамунай адукацыі, пабудаваная на канцэпцыі развіцця асобы і дыялогу культур: роднай і замежнай.

Л.В. Хведченя. **Иностранный язык: Программа для классических университетов (магистерский уровень обучения).** Праграма пабудаваная на канцэпцыі развіцця асобы ў дыялогу культур: айчынай і замежнай.

С.И. Судник, Л.Г. Капустина. **Туберкулез органов дыхания и других локализаций. Профилактика туберкулеза.** У выданні распаўсюдаецца пра шляхі перадачы, клінічныя праявы туберкулёзнай інфекцыі, дыягностыку і прафілактыку туберкулёзу.

В.С. Аношко. **Инженерная география с основами прогнозирования.** У дапаможніку выкладаюцца найбольш актуальныя пытанні прыкладной геаграфіі, якія адлюстроўваюць уплыў інжынерных сістэм і збудаванняў на прыродна-тэрытарыяльны комплекс, а таксама ўплыў прыродных працэсаў і з'яваў на функцыянаванне інжынерных сістэм.

Л.М. Долгова, И.И. Ковзан, Т.А. Самкина. **Введение в философию.** Мэта дапаможніка, заснаванага на аўтэнтычных тэкставых матэрыялах філасофскай літаратуры ФРГ і Аўстрыі, — развіццё навыкаў чытання і самастойнай працы з арыгінальнай нямецкай літаратурай.

В.И. Изченко. **Лингвистическая организация текста: В творческой лаборатории Владимира Короткевича.** У манаграфіі праводзіцца аналіз

лексіка-семантычнай, лексіка-граматычнай і семантыка-стылістычнай пабудовы трыпаў.

Упраўленне рэдакцыйна-выдавецкай работы БДУ

